

Nr 398

Av herrar Schött och Brundin, *angående tullpersonalens tillsyns- och övervakningsuppgifter.*

(Lika lydande med motion nr 443 i Andra kammaren)

Den civila övervakningen till sjöss längs våra kuster utövas av tullverkets kustbevakning. Denna organisation har vid ett flertal tillfällen varit föremål för utredningar såväl inom tullverket som från statsmakternas sida, senast genom den s. k. Renlundsutredningen tillsatt genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1965. I uppdraget ingick »att inkomma med förslag till organisation av den civila övervakningen till sjöss; därvid borde eftersträvas en från ekonomiska och rationella synpunkter rimlig gränsdragning mellan tullverkets och polisverkets uppgifter beträffande övervakningen i syfte att eliminera dubbelarbete och förhindra oklarheter i kompetenshänseende mellan de båda verken».

Något tillfredsställande resultat av alla gjorda utredningar kan inte anses ha framkommit. Utvecklingen har i stället bl. a. gett följande resultat. Kustbevakningens numerär har sänkts från omkring 425 man 1954 till cirka 375 man i dagens läge, vartill kommer den nedgång i bevakningskapaciteten som skett till följd av ökade semesteruttag och arbetstidsförkortningar, vilket ej kompensrats med motsvarande personalökningar. Samtidigt har emellertid kustbevakningen, vars huvuduppgift är tullbevakning längs våra kuster, tillförts en mängd biuppgifter, bland vilka främst märks sjö- och flygräddning, jakt- och fisketillsyn, sjötrafikövervakning, skyddsområdestillsyn, övervakning av kontinentalsockeln, viss militär tillsyn samt fr. o. m. den 1 januari 1970 även oljebekämpningen till sjöss och i kustvattnen. En viss utökning av personalen enbart till följd härav torde bli ofrånkomlig de närmaste åren.

De befogenheter som kustbevakningspersonalen tillagts för att lösa de uppgifter som är av polisiär art synes emellertid ej stå i rimlig överensstämmelse med åliggandena. Dessa befogenheter regleras i en kungl. kung. den 11 december 1964 (nr 834) om förordnande för tullpersonal att ombesörja viss polisbevakning. I nämnda författning åläggs kustbevakningstjänsteman att vid konstaterade överträdelser av bestämmelserna för trafiken till sjöss och om åtgärder mot vattenförorening från fartyg avge rapport till vederbörande polismyndighet eller åklagare. Detta innebär i praktiken att några repressiva åtgärder i form av gripande, förhör eller annan utredning

formellt ej får utövas av dessa tjänstemän utan skall överlåtas åt polis. Risk föreligger därvid att ingripanden och utredningar sker så sent att skedda överträdelser ej kan effektivt beivras, vilket är speciellt påfallande t. ex. vid brott mot sjötrafikreglerna, skyddsområdesbestämmelserna samt vid oljeutsläpp från fartyg. Anledningen synes vara att man anser nämnda tjänstemän sakna polisiär utbildning. Så är emellertid ej fallet. Nämnda kår består av väl kvalificerade tjänstemän, utbildade i rättegångsbalkens och förundersökningskungörelsens bestämmelser angående förundersökning och som, då det gäller att beivra smugglingsbrott, har polismans fulla befogenheter. Sistnämnda brott kan föranleda tillämpning av rättegångsbalkens alla tvångsmedel, och smugglingsbrottsutredningarna, som utföres av tulltjänstemän, kan ligga till grund för domar omfattande frihetsstraff upp till 2 år (vid narkotikasmuggling 6 år).

Förseelserna mot övriga bestämmelser som kustbevakningen har att övervaka efterlevnaden av är mestadels av ordningsmässig karaktär och förskyller som regel endast någon form av bötesstraff. Något reellt hinder att för dess övervakningsuppdrag av polisiär natur ge kustbevakningspersonalen polismans fulla befogenheter synes sålunda ej föreligga.

Om så skedde, skulle förmodligen en avsevärd avlastning av arbete från polisen i fråga om såväl övervaknings- som utredningsuppgifter kunna ske till gagn för den mera kvalificerade brottsbekämpningen. Bristen på personal inom polisen och den låga uppklaringsprocenten av anmälda brott är allmänt känd och synes med den tilltagande brottsligheten bli ett alltmer allvarligt problem. För att lösa detta måste alla möjligheter prövas att avlasta polisen mindre kvalificerade uppgifter, som lämpligen kan utföras av andra samhällsorgan.

Med åberopande av vad som anförts hemställles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om skyndsam ändring av kungl. kung. den 11 december 1964 (nr 834) om förordnande för tullpersonal att ombesörja viss polisbevakning på så sätt att kustbevakningspersonal genom nämnda författning ges polismans fulla befogenheter vid utövandet av samtliga sina tillsyns- och övervakningsuppgifter.

Stockholm den 27 januari 1970

Lars Schött (m)

Paul Brundin (m)
